

Комі АССР-са Верховнөй Сөветлөн Первој Гессіја

депутат І. д. Р'азанов јортлөн реч

Комі АССР-са Верховнөй Сөвет Первој Гессіја вылын јул 28-өд лунө

классы, ужалыс јөз мас-сајаслы, кодјас өні нүддө-ны тыш фашизмлы паныд, пролетарскөй революция вöснө. (Апломментјас).

депутат јортјас, обшчөй замечанијас бöрын, ме көсјі ескө вужны Комі Исполком торја отфелјас конкретнөй уж дінө. Кызі ті тöданныд, талун кежлө Комі республикалөн основнөй промышленностыс ем вөр промышленност. Тајө промышленностлөн уфелнөй сөктаыс составлөтө 56,7 прöцент. 1936 воын вөр промышленностлөн планыс вöлі 4230 сурс кубометр, 1937 воын содис 4655 сурс кубометр, 1938 воын Комі республикалы правительственнөй план—8400 сурс кубометр. Кызі аңаннн, вөр промышленностлөн содмыс абу ічөт. Но государственнөй план оломö портмө вöсна вөр промышленностса векöдлыгасөн тышсө вöлі котыртма шогмытмө лока. 1938 воаа первојя кварталын Комі республикаса вөр заготовитыс организацијас планыс тыртисы сөмын 95 прöцент вöлө. Торја организацијас тыртисны тазі: „Комилес“—91,6 прöцент, „Кирлес“—88 прöцент, Удораса вөрпромхоз—90,1 прöцент да ме-са лок фелыс Абјачојса вөртранхозын. Первој кварталса план тані тыртма сөмын 61,4 прöцент вöлө. Торјөн лок фелыс вөр пурјаломын да букірујтөмын. Государственнөй план серті Комі республика должен пурјавны да букірујтны 1938 воын 1900 сурс кубометр. А талун кежлө пурјалма 317 сурс кубометр, а букірујтма сөмын 107 сурс кубометр.

депутат јортјас, нөті содтытөг колö шуны, мыј вөр промышленност план тыртөмын талун кежлө фелыс зев сөкыд. Мјан вөр промышленностса векöдлыгас абу асланыс могјас судтаын да өні мјансаң требујтчө решителнөй мерајас, медым бырöдны сјө прорывсө, коді лоі вөр промышленностын. депутат јортјас, позд-ө тајөс виставны сөдн, мыј государство еша сетö средствојассө мјанлыс вөр промышленност механизирүјтмө вöлө? ферт, оз поң. Со, например; 1937 воын вөр промышленностын капиталовложенијасыс вöліны 6445 сурс шөйт дон, а 1938 воын 50 мөлліон шөйт. Позд-ө вөр промышленносттыс колччөмсө виставны сөдн, мыј вөр промышленностын абуөс бур стахановецјас, абуөс примернөй јөзјас? ферт, оз поң. Сөщөм јөзјасыс, кызі Щанов, І. Ја. Жіганов, В. С. Русанов, П. Г. Ушаков да мукöдјас, кодјас сезон чөжөн сетисны 5000 да 5000-ыс унжык кубометрөн, мјан абу еша. Позд-ө тајөс виставны сөдн, мыј государство еша сетö средствојассө рабочјас-

лыс культурно-бытовөй условијессө бурмөдөм вöлө? ферт, оз, 1937 воын мө вылыс стрөитим олан плöщад 57 сурс кв. метр, мө вылыс стрөитим зев бур 28 столовөй, 78 клуб да гөрл пелбөсјас. Кызі аңаннн, оз поң виставны вөр промышленносттыс лок ужсө тајөн. Вөр промышленност лок ужын збыл помкајасыс со мыјын:

1. Наңөн бырöдөдны вөр промышленностын вредителстволөн последствіејасыс.

2. Абу государственнөй дисциплинаыс, абу большевистскөй дисциплинаыс команднөй составыслөн.

3. Абу дөрадокыс ужалан вын организүјтөмын.

4. Абу колана јитөдыс мјан команднөй составлөн рабочјаскөд, рабочјаслөн предложенијасыс оз аңаны колана виманије команднөй составсаң.

5. Оз суңыс мјан векöдлыгаслөн буржык культурно-бытовөй условије вöсна настојашщөй тышыс да төждысөмыс да ме-са лок сјө, мыј вөр участокјаса торја векöдлыгас кутөны рабочјаслыс уждон мын-гөм.

Төдөмыс, вөрпромышленност лок ужлөн өті ыжыд помка ем сөжө партіино-массөвөй уж слаба организүјтөм, массөвөй стахановскөй движеније вөр промышленностса рабочјас пöвсын котырттөм.

депутат јортјас, вөр промышленност кыңі Комі республикаын емөс уна мукöд предпріјатіејас, кодјас воңі сөжө ужалысны лока. Наркомместпром куза 1937 воын планыс тыртма 65,2 прöцент вöлө (сы лыдын Војаса төчөла фабрика), сырыбөса кірпичнөй завод планыс тыртма 51,3 прöцент вöлө, Сереговса ізвестка вöчан завод—80 прöцент вöлө, Местпром вө куза вөрзаготов-кајаслыс план тыртма 47 прöцент вöлө.

Наркомпищепром куза: маслопром—84 прöцент, Сереговса сов вöчан завод—47 прöцент, Пустөшса крахмал вöчан завод—26,7 прöцент вöлө.

Наркомлегпром куза: замша завод—61,3 прöцент вöлө, УЛМЗ—53,7 прöцент вöлө. Неуна буржыка заводитөны ужавны тајө предпріјатіејасыс 1938 воын. Сөзі например, Нувчөм завод первој кварталса планыс тыртис 95 прöцент вöлө, Сереговса ізвестка вöчан завод—101,6 прöцент вöлө. Сыктывкарса типографіја 91 прöцент вöлө, Угөццымаса замша завод—109 прöцент вöлө. Но емөс і сөщөм заводјас, кодјас 1938 воын ужалөны шогмытмө лока. Сөзі, например, Сереговса сов завод планыс тыртис 43,4 прöцент вöлө, Візінса промкомбинат 77,7 прöцент вöлө. Мјан предпріјатіејаслөн лок ужыс торјөн чорыда төд-

чө мјан республикаса коммуналнөй строителство вöлө. Мө стрөителствө вöчыс предпріјатіејас лок уж вöсна огө вермөй стрөитны глухонөмөјјаслыс школа (Сыктывкарын), кино-театр, кык олан керка 24 квартира вöлө, 2 автогараж, а сөжө уна мукöд объектјас, кодјас ө индөма стрөитны Сыктывкарө да Комі республикаса мукöд рајцентрјасө.

Мыјөн виставны мјан предпріјатіејасыс лок ужсө? Сөјөн, мыј местнөй промышленностса векöдлыс Потолычын јорт сы пыфөі, медым котыртны збылыс большевистскөй тыш сөјө предпріјатіејасыс планыс тыртөм вöсна, занімајтчөс мукöд вөпросјасөн, кодјас ез вермыны отсавны сөјө предпріјатіејас вылын уж бурмөдөмлы. Потолычын јорт ез справитчысы вöлө пуктөм могјасөн, да ме думајта, мыј Комі АССР Верховнөй Сөветса депутат, кодлы лок поручитөма правительство образујтөм, артыштас лок уж жылыс менсыс замечанијејасөс.

депутат јортјас, транспорт ужын мјан абу-жө буржык положенијеыс. Комі республикалөн транспорт јуксө кык сөкас вöлө—ваывса да автотранспорт вöлө. Вавыс транспорт јуксө нөшта кык пелö, сө шувана ПУРП да Ежваса вавыс транспорт вöлө. Војыв транспорт воыс-воө быдмөс, содис сөжө і груз новлан план. Сөзі, например, букөирнөй флот 62-саң содис 80 јединицадө, а сөјө флотлөн вынөдөс содис 12.280-саң 15.580 индикаторнөй вынөдө. Нөпаровөй флот содис 172-саң 250 јединицадө, груз новлөм содис 1937 воын 386,7 сурс тоннасаң 1938 воын 745,5 сурс тоннадө. Јуавсө, кызі парохоствөса работникјас справитчөсны да справлөйтчөны груз новлан план тыртөмөн? Со, например, Печора куза 1938 воаа планыс тыртма сөмын 44,5 прöцент вöлө, сы лыдын ізшом куза—34 прöцент вöлө, пурјас куза—57,2 прöцент вöлө, вөр да баржајас куза—55 прöцент вöлө. Абу буржык фелыс грузновлан планыс тыртөмөн і Ежва јувывса транспортын. Ем баржајаслөн зев гырыс простөјас. Сөзі, например, 85-өд баржа сулалөма 15 суткыс дыржык, 729-өд баржа—11 суткі, 742-өд, 744-өд, 760-өд, 780-өд баржајас—8 суткі. Ставыс тајө висталө сы жылыс, мыј мјан вавыс транспорт оз тыртва груз новлан планыс, оз порт оломө сөјө могјассө, кодјас ө на воңө сувтөдөма Наркомводөн—Н. І. Јежовөн.

Ыжыд места Комі республикаын бөстө автотранспорт. Кызі ті тöданныд автотранспорт Комі республикаын төвса кадын ем өк өті транспорт. Став грузјас тө-

лын лөб шыбланы автотранспортөн. Мјан ем 1400 автомашина. Нөстојашщөй ногөн-кө котыртны ужсө мјан автотранспорттыс кывшутөг, став сөјө төварјасыс, прөдуктајасыс, кодјас ө мө објазанөс шыбланы Мураші станціјасаң, вөжавсөсны ескө мјан потребителјасыс аскадын. Но сы вöсна, мыј автотранспорттыс ужсө абу вöлі котыртма да өні-на сөјө лока котыртсө, то мө ог вермөй обөспөчитны мјан республикаса уна рајонјасө аскадын төварјас шыблалөм.

Автотранспорт требујтө ыжыд виманије туј овмөс дінө, но талуңа лун кежлө мјан туј овмөс сөщөм состојанијеын, мыј тујјас куза оз поң ветлыны автотомашинадн, а на куза поңө ветлыны сөмын подөн. Ме көсја вөјөдны сөмын өті пример. 1938 во јун 8-өд лунө меным јортјаскөд ковмөс автомашинадн локны Мураші станціјасаң Сыктывкарө. І мыј ті думајтанныд,—Мурашісаң Леткадө лыдөдөны 42 километр, а мө сөјө 42 километрсө „М-1“ автомашина вылын муним 12 час чөж. Гөгөрвоана, мыј тащөм тујјас куза оз поң вөглыны, тащөм тујјас оз вермыны обөспөчитны автотранспорттыс нормалнөй уж.

јортјас, мыјөн виставны автотранспорттыс лок состојанијесө? Позд-ө сөјөн мыј мјан ез вөвны средствојас туј стрөитөм вöлө, мыј мјан ез вөвны мукöд позанлуңјас сы могыс, медым вөчны настојашщөй тујјас? Ставыс тајө, јортјас, мјан вöлі. Туј стрөитөмын тащөм безобразнөй состојанијесө позө виставны сөмын Полешщөков јорт самытөмөн, сөјө жеб ужөн. 1937 воын туј стрөитөм вöлө вöлі лөзөма 3,5 мөлліон шөйт труддөрүчастіе куза да государственнөй бјуджет куза 1,5 мөлліон шөйт, а тајө средствојасыс туј стрөитөм вöлө испөзујтөма сөмын 64,1 прöцент. Тајө лөб, мыј 1937 воын тујјас стрөитөм вöлө абу испөзујтөма государственнөй лөзөм средствоыс 36 прöцентсө. 1938 воын туј стрөитөм вöлө мјан бјуджет вöлі 4,4 мөлліон шөйт труддөрүчастіе куза да 2.800 сурс шөйт бјуджет куза. Суммаыс ыжыд, но туј стрөитөм тавө Полешщөков јорт нүдө бара вывті лока. Полешщөков јорт буракө оз гөгөрво сөјөс, мыј мјан тујјас долженөс лоны бурөн не сөмын сы вöсна, мыј мө долженөс шыбланы хожајственнөй грузјас, јөзсө, но мјан тујјас долженөс лоны сөщөмөн, кодјас ескө обөспөчитны мјанлы колана кадө војеннөй материалјас шыблалөм.

депутат јортјас, ме висталө тіјаны өніја промышленност жылыс. өні ме көсја виставны сөјө промышленност жылыс, кодөс

мө регыдја кадөн долженөс стрөитны Комі республика территория вылын. Партіја да правительство сувтөдөсны мјан воңө мог—лөсөдөны енергетическөй база Војвылын, јитны Заполярјөс Сөветскөй Сојузса краснөй пролетарскөй столицакөд—Москвөкөд көрттуј магистралөн.

Торјөн мө долженөс өдөдөнны ассыным ужнымөс сталинскөй заданије оломө портөмын—вөт море јитөмын.

јортјас, Комі республикалыс прөднөй озырлуңјас испөзујтөм вöсна тышлөн ем аслас ыжыд истөрија. Сөзі, например, 18-өд нем первој жыннын Ухтаын вöлі-нин купеч Федор Прөдуновлөн нефтанөй склад, коді гумлөліс нефтсө, кісталөс сөјөс пелсајасө да ысталөс Москвө мөфикаментјас вöлө. 1843 воын Ухто-Печораө царскөй правительствө ыстө геологическөй экспөдиција Кајерлинг јурнөдөм улын, коді сөмын төдмөліс, мыј нефт ем да кајө домөник улыс слөјјасыс. 1858 воын архангелскөй губернатор ыстө мөдө экспөдиција, коді сувтөдө кык сквајина Ухтаын да Чуғын. Нефт пөтөсөкө фунтжынөдн лун Ухтаын да кујим фунтөн Чуғын. Јона енергичнөйжык уж нүдөсө купеч Сидоров, но сы вöсна, мыј сылы быднөг падмөдчөс архангелскөй губернатор да мыј сөјө регыд кулө (1887 воын), став сөјө ужыс ез сет некущөм резултатјас. 1889 воын вöлі котыртма ыжыд Төманскөй экспөдиција академик Чернышев јурнөдөм улын, коді бура төдмөліс нефтыс кулөм да сөјө кадсаң вöлі јөзөдөма государственнөй монополија. Но і сөја экспөдицијалөн ужыс ез вөјөд көт кущөмкө практичөскөй резултатјасө.

Ухтаса нефт да воркутаса ізшом испөзујтөм вöсна збылвöлө тыш заводитчөс сөмын великөй пролетарскөй социалистическөй революција бөрын. 1920 во март 9-өд лунө ВСНХ прецидумса шленлы аслас писмөын Владимир Ілјич гөжөліс: „постарөйтчөй корсны лөбө поручитөй корсны Ухта јуса нефтеноснөй рајон жылыс печатөйтөм материалса да отчөтјас Војыв крај ізүчитан обшчөство музејын да государственнөй имущөство управлөнијеын“. (Лөвөң, XXIV т., 85 лөстө.).

Та бөрын ыставсөны уна экспөдицијајас Комі республика территория вылыс прөднөй озырлуңјас испөзујтны позанлуңјас ізүчитөм могыс. Владимир Ілјич бөрын Комі республикалыс прөднөй озырлуңјас практичөскөја испөзујтөмө бөстөсө великөй Сталин. (Апломментјас). 1929 воын Сталин јорт сувтөдө Војвылын

ВКП(б) областној комитет отчотнō доклад куза

XV-ōd Комі областној партконференціјалōн резолюціја

ВКП(б) Комі областној комитет уж жылы I. d. P'азанов јортлыс отчотнō доклад кывзōм да обсудитōм бōрын, XV Комі областној партіјној конференціја пасјō, мыј Комі областној партіјној организација ВКП(б) Централној Комитет вескōдлōм улын шедōдис гырыс успехјас народлыс врајасōс, партіјалыс врајасōс разоблачјтōмын да најōс вужнас бертлōмын.

Фашизмлōн презреннōй выродокјас — троцкистјас, бухаринецјас да буржуазној националистјас маскурутчōмōн, пōрјасōмōн суысылыны Комі АССР-са партіјној, сōветскōй, хожајственнōй да мукдō организацијасса руководашщōй постјас вылō.

Коммунистјаслōн, ВКП(б) областној комитетса да торјанин сїјō бјурас шленјаслōн тырмытōм политическōй бōителност да беспечност вōсна, врајас бōрјалунōз коллісны областној комитет руководствоын да најōс вōлі разоблачїтōма да вōтлōма ВКП(б) Централној Комитет вождōстчōм сертї да сїјō отсōгōн.

Колōм во чōжōн Комі партіјној организација, ВКП(б) ЦК-лōн февралсмартовскōй да январскōй пленумјас шуōмјасōн да Сталин јортлōн историческōй индōдјасōн вооружїтчōмōн, шедōдис ассыс радјасō сō јонмōдōм, революционнōй бōителност кыпōдōм да Комі Автономнōй Сōветскōй Социалистическōй Республікалыс вождō хожајственнōй да культурнōй кыпалōм. Партіјној организација нудōис ыжыд политико-массōвој

уж, кодї нōшта јонжыка јонмōдис коммунистјаслыс беспартіјнојјаскōд блок да обеспечитїс тајō блокыслыс победа СССР-са, РСФСР-са да Комі АССР-са Верховној органјас бōрјōмын.

Фашизмыс троцкистско-бухаринскōй, буржуазно-националистическōй агентјасōс грōмитōм да вужнас бертōм куза уж результатын, ужалыс јōз массјаслōн политическōй активност содōм результатын, выдвинїтōма руководашщōй партіјној, сōветскōй, хожајственнōй уж вылō мїјан партіјалы да сōветскōй народлы преданнōй выл уна со да сурс партіјној да непартіјној большевикјасōс.

Комі областној партіјној конференціја лыдōд, мыј партіјној организацијас вождō јонмōдōмлōн да республикалыс хожајственнōй да культурнōй строїтелство бōдōдōмлōн главнōй да решајушщōй условијеыс ем: большевїстскōй бōителност вождō кыпōдōм, фашизмлōн троцкистско-бухаринскōй да буржуазно-националистическōй агентјаслыс коласјасōс вождō бертлōм, социалистическōй строїтелство став участокјас вылын вредїтелстволыс последствїејасōс бōдōжык бырōдōм, партіјној, сōветскōй, хожајственнōй уж вылō вылō јōзōс, Ленин—Сталин партїја делōлы преданнōйјасōс смела выдвїгајтōм.

Народлōн врајас, кодјас пукавлїсны промышленност велуна отраслјасын, торјанин вōр овмōсын, велуна во чōж нудōлїсны ассыныс гнуснōй, подрывнōй, вредї-

телскōй уж, кодї ваїс социалистическōй государстволы ыжыд вред. Најō подрывнōй вредїтелскōй дејателностлыс последствїејасōс бырōдōмыс бōрја кадōзыс партіјној, сōветскōй да хожајственнōй организацијасōн нудōсōс вывтї нардн, мыј вōсна колōм во вōрлезан план республика пагта ез вōв тыртōма, вōркылōдан программа сувтōдōма оран угроза улō.

Конференціја објазывајтō партїја обкомōс да став партіјној, сōветскōй да хожајственнōй организацијасōс прїмитны решїтелнōй мерајас вредїтелстволыс последствїејас бōдōжык бырōдан да вōр промышленност кыпōдан делōын, јонмōдны вōр заготовлајтыс да кылōдыс организацијасōс выл, прōверїтōм кадрјасōн, кыпōдны хожајственнōй работнїкјас пōвсын кывкутōм да дїсциплїна, работїјаслыс постојаннōй кадр лōсбōдōм вылō, налыс ужōс котыртōм вылō, механизмјас пыртōм да најōс ставсō правїлнō исползујтōм вылō, работїјаслыс культурно-бытовōй условијејасōс вужвыјōныс бурмōдōм вылō внїманїе пуктōмōн.

Конференціја објазывајтō шедōдны вōрпромышленностын первїчнōй парторганизацијаслыс быдмōм да сөтсō содтōм, а сїј-жō партїјно-массōвој уж бурмōдōм. Вōр молōдн кылōдōм лїквїдїрујтōм жылыс правїтелство шуōмкōдїтōдын, објажїтны вōрпромышленностса руководїтелјасōс разработајтны

меропріјатїејас, ко дїяс обеспечивајтōны вōр молōдн кылōдōмсан организованнōй (пурјасōн) кылōдōмō вужōм.

Војвылын—Комі АССР-ын енергетическōй база лōсōдōм жылыс правїтелстволыс шуōмјасōс да Сталин јортлыс индōдјасōс бōдōжык олōмō пōртōм могыс XV областној партіјној конференціја требутō ВКП(б) областној комитетлыс прїмитны решїтелнōй мерајас тајō уж нудōдыс партіјној да хожајственнōй организацијасōн вескōдлōм бурмōдōм куза.

Местнōй да кустарнōй промышленностлыс зїк неудовлетворїтелнōй состојанїесō пасјōмōн, конференціја лыдōд став партіјној организацијалыс зев важнōй могōн тајō промышленностлыс ужōс бурмōдōм, сїјōс вождō развївајтōм, производство выл отраслјас (нањ изōм, мебель да стрōйтчан материалјас вōчōм) освоїтōмōн, внїманїе сы вылō вескōдōмōн, медым местнōй промышленностлōн ужыс отсалїс республиканскōй, окружнōй да районнōй центрјасын стрōйтчан ужјас перебојастōг да успешнōја нудōдмы, а сїј-жō могмōдис ескō населенїежыс нуждајасōс.

Конференціја објазывајтō ВКП(б) обкомōс торјаннō внїманїе вескōдны Сыктывкар благоустрїтōм вылō, сїјōс культурнōй благоустројеннōй республиканскōй центрō пōртōм шедōдōмōн. Партіјној, сōветскōй, профсојузнōй да хожајственнōй организацијас вождō пуктыны мог 1938 вога жїлїшчно-культурнōй строїтелстволыс плансō, строїтелство бурмōдōм донтōммōдōм куза план олōмō пōртōм, жїлїшчној строїтелстволыс плансō олōмō пōртōм бōрса торја контрол лōсбōдōмōн.

Објажїтны Комі АССР-са Правїтелствоōс пырытōм-пыр-жō заводїтны составлајтны Комі АССР-са којмōд пјатїлеткалыс народно-хожајственнōй план.

Комі АССР-лыс овмōс да культурасō вождō развївајтан делōын кōрттуј стрōїтōм нудōдмы ыжыд тōдчанлун сетōмōн, конференціја шōктō ВКП(б) Обкомлы да Окружкомлы лōсбōдны чорыд контрол кōрттуј стрōїтан ужјаслыс план олōмō пōртōм бōрса, сек-жō строїтелнōй организацијалыс быд пōлōс отсōг сетōмōн. Такōд отщōщ конференціја требутō ВКП(б) Обкомлыс, Окружкомлыс, рајкомјаслыс да вавыв транспортнō вескōдлысјаслыс вавыв транспортлыс состојанїесō да ужōс решїтелнō бурмōдōм, секї-жō печораса пароходстволыс ужōс упор'адочїтōм да ладмōдōм вылō торјаннō внїманїе пуктōмōн.

Автотранспорт, кодлōн тōдчанлуныс Комі АССР-са економическōй олōмын зев ыжыд, республикалыс

пыр содан потребностјасōс јона-на оз могмōд. Конференціја требутō Обкомлыс да сōветскōй органјаслыс шедōдны автотранспортлыс ужōс бурмōдōм да тујјас вōчōм бōдōдōм.

Конференціја требутō партіјној да хожајственнōй органјаслыс решїтелнō бурмōдны свјазлыс ужōс, обеспечїтны сїктсōветјас тырвыјō телефонїзујтōм, лōсбōдны телефоннōй свјаз республикаса медса гырыс колхозјаскōд, упор'адочїтны радіовешшанїежыс уж. Шедōдны Москва — Сыктывкар кост да Сыктывкар — Устуса кост вескыд провод лōсбōдōм. Сыктывкар — Киров кост да Сыктывкар — Уса кост лōсбōдны государственнōй авїолїнїа.

Сталин јортлыс индōдсō сы жылыс, „мыј быд областлы колō лōсбōдны ассыныс вїзму овмōс база, медым вōлі асланыс пуктас, асланыс картупел, асланыс выј, асланыс јōв да асланыс нањ, асланыс јай—оз-кō најō кōсјыны вескавны сōкыд положенїеō (ВКП(б) XVII-ōд сїезд вылын Сталин јорт докладыс) тајō индōдсō олōмō пōртōмōн, XV областној партіјној конференціја шōктō Обкомлы, Окружкомлы, рајкомјаслы, сōветскōй органјаслы прїмитны став мерајас сы могыс, медым матысса кадō Комі АССР-ōс пōртны потреблајушщōжыс производашщōй.

Республикаын скōтвїзōм омōл состојанїе вōсна, партконференціја требутō став партіјној да сōветскōй организацијаслыс скōт вїзōм куза государственин план олōмō пōртōм, скōтлыс пōрбōдасō бурмōдōм вылō да кōрым база содтōм вылō торјаннō внїманїе пуктōмōн.

Конференціја објазывајтō Обкомōс, сōветскōй органјасōс пōртны олōмō партїјалыс да правїтелстволыс 1938 во апрел 19-ōд лунга шуōмјасōс, кодјас емōс вредїтелстволыс последствїејасōс бōдōжык лїквїдїрујтōмын, колхозјасōс организација да овмōс боксан вождō јонмōдōм вōсна, став культурајаслōн ыжыд урожај вōсна тышын республикаса став партіјној организацијаслы, сōветјаслы да земелнōй органјаслы бојевōй программа. Такōд отщōщ партконференціја лыдōд коланадн јонмōдны ужō откoалысјасōс колхозјасō кыскōм куза.

Заготовїтелнōй организацијаслыс неудовлетворїтелнōй ужōс пасјōмōн, конференціја поручајтō ВКП(б) Обкомлы, рајкомјаслыс обеспечїтны став заготовїтелнōй организацијаслыс ужōс решїтелнō бурмōдōм да нудōны тыш социалистическōй собственност щыкōдлōмкōд да гусавлōмкōд.

Тōргутыс организацијаслыс зїк неудовлетвори-

I. d. P'азанов јорт речлōн (пом)

енергетическōй база быт лōсбōдны колōм жылыс, кōрттуј магїстрал нудōны быт колōм жылыс мог, кодї ескō јїтїс Москваōс Заполярїе-кōд, кодї ескō сетїс поғанлун бōдōжык кыпōдны комї народлыс економїкасō да культурасō. 1929 воган Комї республика террїторїа вылын ужалōны гырыс научнōй експедицијас, 1929 воган заводїтчō практическї перјыссыны нефт да изшом.

1929 воган заводїтōмōн 1937 вождō Комї республика террїторїа вылын перїдōма 136 сурс тонна нефт, 545 сурс тонна изшом, стрōїтōма-нын 100 километрыс унжык кōрттуј, кодї ѓнї експлоатїрујтчō мїјанōн. Но тајō, јортјас, сōмын-на заводїтчōмыс. Матыса кадын мї долженōс ештōдны став кōрттуј магїстрал стрōїтōм. Мї долженōс стрōїтны уна мукдō промышленнōй предпрїјатїејас. Мїјан возын сулалō вїт море јїтōмлыс план олōмō пōртōм куза вывтї ыжыд мог. Выл предпрїјатїејас котыртōм куза мог зев ыжыд да сїјōс олōмō пōртōм вужвыјōныс вежас мїјан республикалыс не сōмын географїјасō, но ісылыс економїкасō. (Аплодїсментјас).

Депутат јортјас! Кызї Комї АССР Верховној Сōветса депутат, ме кора сїјō јортлы, кодлы Комї АССР-са Верховној Сōветлōн Сессїја поручїтас образутны правїтелство да сетны сїјōс Сессїјадн вынсōдōм вылō, тōдвылас кутны менсым критическōй замечанїејасōс Исполкомлōн сїјō отфелјас уж жылыс, кодјас жылыс ме горнїтї.

Комі АССР Верховној Сōветса председател Размыслов јортнō лыдōдм шыдōдчōм, кодōс сетїс Комї АССР Исполкомса вōвлōм председател, а ѓнї Комї Республикаса президент тырвыјō лōсалō мїјан Консїтуцијакōд. Правїтелство — Комї АССР-са Совнарком образутōм да сїјōс Комї АССР-са Верховној Сōвет Первој Сессїјадн вынсōдōм вылō сетōм поручїтны вōзја Шојнаты районса Шојнатыса избїрателнōй округсан депутатлы—Иван Ілїч Оплеснїлы. Бōрја кадō Иван Ілїч, ВЦКК пресїдїум бердын Комї АССР-са представїтелōн ужалїгōн, уна вōчїс Комї республикалы. Ме лыдōа, мыј мог, кодōс мї пуктам Иван Ілїч вылō, сїјō успехдн пōртас олōмō.

Лезōј меным, кызї Комї

АССР Верховној Сōветса депутатлы, вырачїтны ескōм, мыј мї, комї народлōн избраннїкјас, пуктам ассыным став вын, ассыным став енергїја комї народōс Маркс — Енгельс — Ленин — Сталин непобедїмōй знамја гōгōр мобїлізујтōм вылō, мыј мї нōшта јонжыка јонмōдам мїјан социалистическōй рōдїнаса народјаслыс дружба, мыј мї і вождō кутам пōшщадатōг бырōдны народлыс врајасōс, партїјалыс врајасōс, мыј мї успешнō разрешїтам могјас, кодјасōс мїјан вождō сувтōдōма велїкōй Сталиндн. (Аплодїсментјас). Вождō, јортјас, выл победајасō!

Мед олас Ленинлōн—Сталинлōн непобедїмōй партїја!

Мед олас Маркслōн—Енгельслōн — Ленинлōн — Сталинлōн ставсō победајтыс знамја!

Мед олас велїкōй Сōветскōй Социалистическōй Республікајас Сојузса народјаслōн вынїбра ѓтувалун!

Мед олас мїјан радејтана вождō да учїтел Сталин јорт! (Ставдн сувтōны, горōдōмјас: „Сталин јортлы ура“! Бурнōй аплодїсментјас).

(Помсō вїзōд 4-ōд лїстбокыс)

XV-öd Коми областнӧй партконференция резолюцијалӧн пом

телнӧй ужсӧ да парторганизаціяјаслыс да райкомјаслыс товварбергӧдчӧм паскӧдан фелӧ дінӧ Јона тырмытӧм вниманіјесӧ паскӧмӧн, партконференция шӧктӧ лӧсӧдны большевистскӧй пӧрадок торгуйтис организаціяјасын, обеспечитны вузасӧмын вредителство-лыс последствіејассӧ ӧд-јӧжык ликвидируйтӧм, јонмӧдны торговӧй организаціяјассӧ прӧверитӧм работникјасӧн, кодјас вермасны большевистскӧја котыртны советскӧй вузасӧм, примитны мерајас торгуйтис организаціяјаслыс финансјассӧ оздоровитӧм куџа, чорџӧдны тыш растратајаскӧд да бесхоџајственносткӧд, нубдны решителнӧй тыш спекуляцијакӧд.

Школа јылыс ВКП(б) ЦК да СССР СНК решеніејасӧн руководствуйтӧмӧн, конференция шӧктӧ ВКП(б) Обкомлы примитны мерајас началнӧй, средней да высшӧй школа јонмӧдӧм куџа, шедӧдны началнӧй школа-ны велӧдчӧмӧн став чела-фӧс шымыртӧм, ликвидируйтны гырыс јӧз пӧвсын неграмотност да малограмотност, обеспечитны велӧдчыјассӧ да учителјассӧ большевистскӧй воспитаніе-џы.

Конференция објазывајтӧ ВКП(б) Обкомӧс примитны мерајас республиканскӧй, районнӧй печатлыс, а сџ-жӧ издательстволыс ужсӧ бурмӧдӧм да јонмӧдӧм куџа, најс газетнӧй да изда-телскӧй работникјас кадрја-сӧн укрепитӧмӧн.

Профсојузјас, общест-веннӧй организаціяјас (Осо-авіахім, МОПР, СВБ) ужлы зев ыжыд тӧдчанлун се-тӧмӧн, XV партконферен-ция лыддӧ коланадн бур-мӧдны тајӧ организаціяјас уждн, торјӧн-нын Осоавіа-хім уждн вескӧдлӧм да лыддыны быт коланадн коммунистјасӧн да медвој-дӧр партијнӧй активӧн воен-нӧй фелӧ велӧдӧм.

Конференция индӧ СССР-са, РСФСР-са да Коми АССР-са Верховнӧй Сџветјасӧ бӧрјысӧмјас нуддӧ-гӧн бостӧм организационнӧй да массово-политическӧй ужлыс опыт закрепитны да исползуйтны быт колӧм вылӧ, закрепитны агитаци-оннӧй уж вылын агитатор-јассӧ, кодјас емдс-нин, агитационнӧй ужлыс шеддӧдм размахсӧ слабмӧдтӧг, лӧ-сӧдчыны районнӧй да сиктса сџветјасӧ локтан бӧрјы-сӧмјас кежлӧ да обеспечитны тајӧ бӧрјысӧмјас нуддӧм сџ-жӧ успеш-нӧја, кыџи СССР-са, РСФСР-са да Коми АССР-са Верхов-нӧй Сџветјасӧ колӧм бӧр-јысӧмјас. Горсовет, райсо-полкомјас да сиктсџветјас ужыс гырыс тырмытӧм-торјас паскӧмӧн, конфе-ренция поручајтӧ ВКП(б) Обкомлы да райкомјаслы примитны исчерпывајушщӧй мерајас сџветјаслыс ужсӧ вужвыјдыныс бурмӧдӧм куџа, тајӧс карса, районса да сиктса сџветјасӧ локтан бӧр-

јысӧмјас кежлӧ лӧсӧдчӧ-мын меџа главнӧй мојас пӧвсыс ӧтӧдн меџматысса кад кежлӧ сувтӧдӧмӧн.

Конференция објазывајтӧ ВКП(б) Обкомӧс, Окруж-комӧс, Горкомӧс да райком-јассӧ кыпӧдны ролсӧ да укрепитны бојеспособност-сӧ быд первичнӧй парторга-низацијалыс, основнӧй вни-маніјесӧ став первичнӧй парторганизаціяјаслыс јос-тыны быд коммунисткӧд тор-јӧн ужалӧм вылӧ, больше-вистскӧй критика да само-критика паскӧдӧм вылӧ, партијнӧй собраніејас нуд-дӧмлыс практика бурмӧдӧм вылӧ, коммунистјассӧ, сџ-ветскӧй да профсојузнӧй организаціяјасса руководи-телјассӧ большевистскӧја сџ-џи воспитајтӧм вылӧ, ме-дым велӧдны најс правль-нӧја ориентируйтчыны меж-дународнӧй да пышкӧсса обстановканын, кужӧмӧн со-четајтны хоџајственнӧй да политическӧй уж.

Конференция лыддӧ, мыј вел уна парторганизаціяја-сын абу-на бырӧдӧма форм-ально-бюрократическӧй от-ношеніе торја коммунист-јас судба дінӧ да шӧктӧ Обкомлы, Окружкомлы, рай-комјаслы да став парторга-низацијајаслы помӧџ вес-кӧдны ӧшыбкајассӧ, код-јассӧ вӧлі-ердӧдӧма ВКП(б) ЦК январскӧй Пленумдн. Помавны меџа регыд сро-кӧн партијаыс вӧтлӧмјаслыс став апелляцијассӧ вӧд-лалӧм, воспитывајтны ру-ководителјассӧ ловја јӧз дінӧ чуткӧја да вымател-нӧја относитчан самӧн.

Такӧд шӧщ конференция шӧктӧ Обкомлы да став парторганизаціяјаслы бур-мӧдны уж партијаӧ выл шленјассӧ да кандидатјассӧ Ленин—Сталин фелдлы пре-даннӧјас пӧвсыс, медбур стахановецјас да стаханов-кајас пӧвсыс примитӧм куџа. Решителнӧ помавны парти-јаӧ примитан фелдын само-токкӧд да обеспечитны партијаӧ вылыс примитӧмјас-сӧ большевистскӧй воспита-ніебн сџи, меџым быд

выл примитӧм чувствујтис беспартијностван больше-вистскӧй организованностӧ вужӧмлыс став кывкутӧмсӧ да тырвыјӧ гӧгӧрвоис пар-тија фелӧ вӧсна став кыв-кутӧмсӧ. Партконферен-ция лыддӧ некушӧма лез-ны поџтӧмдн сџӧс, мыј от-чотнӧй кадкластын сочув-ствујушщӧй группајаслӧн содбмыс ез вӧв, да шӧктӧ став парторганизаціяјаслы паскӧдны уж сочувствују-шщӧй группајасӧ беспар-тијнӧй активыс партијалы матысса јӧзс кысӧм куџа. Конференция објазы-вајтӧ ВКП(б) Обкомӧс бур-мӧдны комсомолскӧй орга-низациадн вескӧдлӧм, сетны отсӧг комсомол-скӧй организаціялы комсо-молецјассӧ политическӧја воспитајтӧмын, на пӧвсыс медбурјассӧ отбџрајтӧмын да партијаӧ сетӧмын.

Конференция шӧктӧ ВКП(б) Обкомлы бурмӧд-ны районнӧй парторганиза-ціяјасӧм в ескӧдлӧм, ВКП(б) райкомјасса секре-тарјаскӧд совещаніејас нуддӧмдн, областнӧй работ-никјасӧн районјасӧ шӧкыд-жыка ветлӧмдн, а сџ-жӧ јӧзӧдавны республикаса хо-џајственнӧй да политичес-кӧй олӧмын меџа важнӧй вопросјас куџа ВКП(б) Об-комлыс решеніејассӧ печатны.

Комі областнӧй парткон-ференция чуксалӧ ВКП(б) Комі парторганизаціяјас шленјассӧ да кандидатјассӧ нӧшта ыжыджык енергіја-ӧн тышкасны партијалыс да правителстволыс реше-ніејас олӧмӧ пӧртӧм вӧсна, пӧшщадатӧг грӧмитны народлыс врагјассӧ, парти-јалыс врагјассӧ.

Комі областнӧй партијнӧй организація, ВКП(б) Цент-ралнӧй Комитет да став мирса ужалыс јӧзлӧн вожд Сталин јорт гӧгӧр нӧшта јонжыка топдӧчӧмдн, ше-ддӧдас выл успехјас Ленин—Сталин фелӧ вӧсна ты-шын.

Петісны вундыны

Соска сиктсџветувса Ста-лин, Буфонныј да Красін ныма колхозјас август 1—3 лунјасӧ петісны мујас вы-лӧ вундыны.

Колхозјаслӧн колан во сертџ таво урожај тӧдчы-мӧнја буржык.

Вас. Міхајлов.

Сдајтам август 10-ӧд лун кежлӧ

Міјан „Выл Час“ колхоз август 1-ој лун кежлӧ сдџ-тіс госуџарстволы бур ка-чествоа турун план дінӧ 50 прӧцент вылӧ сек, кор договор сертџ тајӧ кад кежлас колӧ вӧлі сдџитны 25 прӧцентсӧ.

кежлӧ да ас бӧрсаным чуксалам вӧтчыны „Комі областлы 10 во“ ныма да „Југыд туј“ колхозјассӧ, тыртны турун поставка сдџитӧм 100 прӧцент вылӧ сентябр 1-ој лун кежлӧ.

Мӧд жынсӧ кӧсјысам сдџитны август 10-ӧд лун

Колхозын јуралыс—Казакџ.

Мынтыгісны меџвоџ

доџ сиктсџветувса „доб-роволец“ да „Выл доџ“ колхозјасыс колхозникјас Потапов Міхаіл Нџкітовіч, Којушев Иван Міхајлович

да Потапова Анастасіја Ва-сілјевна сиктсџветын меџ-воџын мынтыгісны госуџар-стволы сельхозналог.

М. Потапов.

О бдительности и ротозеях

Однажды грамотный баран По просьбе волка выдал справку, Что данный волк ест только травку.

Вл. Моголь. (Из сборника „Советская сатира“).

Хасан ты районнын столкновеңіе јылыс

Август 2-ӧд лунд југдџ-гас јапонскӧй војска вылыс вӧчӧсны наступленіе сџ-ветскӧй терриџоріјаса Зао-чернӧй высота вылӧ, код вӧсна муніс бој лунтыр. Сџветскӧй терриџоріја вылӧ јапонскӧй частјасӧн вужӧм сертџ, најс вӧлі сџвет-скӧјладорсан лылӧма артил-леріјаыс да бомбитӧма сн-нӧдсан, кодјас вӧчӧсны налы зев гырыс воштӧм-јас.

јузлӧн, да мыј кыџи сухо-путнӧй сџи і воздушнӧй частјас, тајӧ директивасӧ чорыда олӧмӧ пӧртӧмдн, пыр кутсӧны сӧмын совет-скӧй терриџоріја преџедла-сын. Думајтӧны, мыј индӧм свеџеніејасыс сознательнӧ паскӧдсӧны заинтересован-нӧй јапонскӧй военшшина-дн советскӧй терриџоріја вылӧ ассыс повторнӧй нас-тупленіејассӧ оправдај-тӧм могыс да сџӧ гырыс жертвајассӧ оправдајтӧм могыс, кодјассӧ сылы ков-мӧ бостны. Віставсӧ сџ-жӧ предположеніе, мыј јапонскӧй военшшина ас-лас провокационнӧй деј-ствіејасын поощрајтсӧ ӧткымын јапонскӧй дипломатјасӧн. Тајӧ условіејас дырјыс лыддысӧ быт лоанадн военнӧй дејстви-ејас воџ нуддӧм, кодџи вермас вајдны вывті сер-јознӧй последствіејассӧ. (ТАСС).

Сычуаньын выл назначеніејас

ХАНКОУ, 2. Јӧзӧдӧма сычуанса провинциалнӧй правителство составын выл назначеніејас јылыс. Сычу-ан провинција правителство-са преџедателдн вынсӧдӧ-ма Ван Цзан суйс. Гене-рал Цжан-Јундс, иностран-нӧй фелдјас куџа вӧвлӧм министрӧс, назначитӧма Сы-чуань, Сікан да Гујчжоу

провинцијасын Чан Кџ-ші штабса начальникдн. Ӑтщӧш сџӧ колӧ исполнителнӧй ју-анса (палатаса) преџеда-телӧс вежысдн. Кујим про-винцијалыс штаб лӧсӧдӧм-кутӧ могнас ӧдӧдны тыл јонмӧдӧм куџа ужјас нуд-дӧм. Штаб кутас сулавны Чунчынын.

Немецкӧй студентјас погранич-нӧй районјасын „віџму овмӧсса ужјас“ вылын

ЛОНдОН, 4. „Тџмс“ га-џет јубртӧм сертџ, разнӧй германскӧй університетја-сыс 460 немецкӧй студент мӧдӧдчӧны Чехословакіја граница дорса Пацсау да Гоф костын сулалыс погра-ничнӧй районјасӧ „віџму ов-мӧс ужјас“ вылӧ. „Віџму овмӧс ужјасыс“ тајӧ сту-дентјасыслӧн кутасын кыс-

сыны 6—8 вежон чӧж. Му-нӧм воџвылас, содтӧ кор-респондент, студентјас прӧџитасын кујим лунса курс, кӧні најӧ сџ-жӧ тӧд-магасын „сџӧ районјаслӧн проблемајасӧн да требова-ніејасӧн“.

Отвџтвеннӧй редак-тор А. КАРМАНОВ